

finde omtrent de samme Ord af dem Begge, at det var deres Forsætning og Ønske, at der vilde komme et Ministerium, der noget mere nærmede sig Benfste, end det nuværende gjør.

Holstein-Ledeborg: Naar jeg har bedet om Ordet allerede nu, saa er det ogsaa i den Anledning, som har givet det ærede Medlem for Svendborg Amts 3die Valgkreds (S. N. Hansen) Leilighed til at bede om Ordet, nemlig den ærede Justitsministers Bemærkning om Personerne. Jeg tror, at den høitærede Justitsminister og overhovedet alle de, der for Diebliffet tale om dette, altid nærmest referere sig til en Ytring af mig, som jeg gjorde under den sidste Adressedebat, den nemlig, at det nu dreiede sig om Personerne. Den høitærede Kultusminister bemærkede det igaar, og Justitsministeren kom tilbage paa det idag, og det er overhovedet Noget, der i den senere Tid er gaaet igjen, og jeg tror ogsaa, at det finder Gjenslang i de os foreliggende Meddelelser og navnlig ogsaa i Ministeriets Indstilling til Hans Majestæt Kongen om, at det var „svækkende“, at Striden havde faaet en personlig Karakter. Jeg tror, at det er i høieste Grad en Misforstaaelse af, hvad jeg har sagt. Jeg har naturligvis aldrig paaftaaet noget saa Mærkværdigt som det, at det skulde være et Par Ministres rent personlige Fremtræden eller Egenstaber, hvorom Striden gjaldt, at det var det, der havde bevirket, at der ikke kunde komme nogen Forhandling i Stand med Folkethinget, og at dette skulde blive anderledes, naar man fik et Par andre Mænd ind i Ministeriet, der f. Ex. havde en anden Maade at tale paa. Nei, naar jeg har fremsat det personlige Moment, saa ligger det deri, at mit Standpunkt ved Adressen navnlig var det at hjælpe Ministeriet til at gaa sin Vej. Det er nemlig Noget, vi have hørt meget ofte fra det høie Ministerium baade i Foraaret og i Efteraaret, at de ønskede meget at gaa, og at de aldeles ingen Lyst havde til den Stilling, hvori de stode, men at de vare nødte til paa Grund af det store Princip, det dreiede sig om, at have deres Stilling, og at dersom Ministeriet blot kunde komme til at gaa uden at svigte den Rigt, som de mente paa-høilede dem overfor Principet, ja, dersom det — jeg tror endog saa, at en af de ærede Ministre brugte det Udtryk — kun var Personerne, det dreiede sig om, og ikke det store Princip, saa vilde Ministeriet gaa. Jeg fremhævede da, at nu var der kommet en Adresse, og at den, naar den blev vedtagen saaledes, vilde gjøre det klart, at Stillingen nu var bleven saaledes, som den nu er, det vil sige, at det ikke dreier sig om det store Princip mere, men altsaa kun om Personerne. Om man vil hænge sig i dette Ord „kun“ eller ikke, kommer det ikke an paa. Det, hvorom det

for mig dreiede sig, var, at Striden havde faaet en saadan Karakter, at da Principet ikke mere var paa Tale, var Stillingen bleven saaledes for Ministeriet, som det for 3—4 Maaneder siden havde forlangt, at den skulde blive, for at det kunde komme til at gaa. Det hele Spørgsmaal om Personerne er altsaa saa langt fra at være et Angreb paa Ministeriets Personer, at det er en personlig Tjeneste, jeg har villet gjøre Ministeriet ved at stille Sagen saaledes for det, at det blev muligt at tilfredsstille dets Ønske om at kunne gaa. Det er det Hele. Det kan naturligvis albrig noget Diebliffet falde mig ind at mene, — men maaske den høie Regjering kan have haft den Mening — at et andet Ministerium, der ligesom det nuværende slet ikke vilde give efter i de Lovgivnings-spørgsmaal og i de Lovgivningsprinciper, der, fra Flertallets Side fremsættes, skulde have nogen som helst Udsigt til at kunne forhandle med det nuværende Folkething; det tror jeg ganske bestemt ikke, at det vilde kunne. Jeg veed nu meget godt, at jeg ingenlunde ved alle Lovforslag er enig med dette Flertal, ja, jeg kan endog saa sige, at jeg i enkelte Sager ikke staaer ganske paa det samme Standpunkt som dette Flertal; men paa den anden Side er der dog heller ikke et eneste af deres Forslag, som jeg er bange for, saa at jeg altsaa meget godt kunde være med til at indbringe en Adresse, der bevirkede, at der kom et Ministerium, som, om det end ikke gav efter i Alt, — thi det vilde man vel ikke kunne vente, — saa dog gav efter i noget Betydeligt; men jeg er ikke saa naiv at tro, at blot det, at der kom nogle andre Personer i Regjeringen, medens Regjeringens Principer i Øvrigt vedblev at være de samme som nu, skulde kunne klare Situationen, og jeg benytter Leiligheden til at værgе mig imod den Formening, at jeg skulde være en saadan Tro. Derimod har jeg ganske vist befundet mig under det Indtryk, at Talen om det store Princip, der hindrede Ministeriet i at gaa bort, maatte kunne bringes af Veien, og jeg tror, at det er bragt ud af Veien; men det er da ogsaa Noget, jeg albrig har tvivlet om, at naar en Hindring for Ministeriets Vortgang var borte, vilde der nok komme en anden og ny. — Da jeg nu har faaet Ordet, skal jeg med det Samme benytte Leiligheden til at gjøre et Par Bemærkninger i Anledning af den høitærede Kultusministers Foredrag igaar. Den høitærede Minister sagde Noget, jeg ikke kunde forstaa. Han bemærkede, at det, som forundrede ham saa meget ved Forslagsstillernes Optræden, var dette, at vi vare blevene saa bange, blot fordi den kongelige Haandskrivelse stod i Ministerialtidenden, og han bemærkede meget rigtigt, at jeg havde indrømmet, at Kongen baade maatte kunne have en Villie og kunne offentliggjøre den og udtale den; men, spjode han til som min Mening, den burde kun ikke ud-